

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.8.2.2025

Pani

Joanna Kopczyńska

Prezes Państwowego

Gospodarstwa Wodnego

Wody Polskie

Państwowe Gospodarstwo Wodne

Wody Polskie

ul. Żelazna 59a

00-848 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**P/25/087 – „Badanie sprawozdania finansowego Projektu Ochrony
Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły za rok 2024”**

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. marsz. Józefa Piłsudskiego 15-17, 50-044 Wrocław

tel. 48717118301, lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie ¹ , Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu ² , ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Joanna Kopczyńska, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, od 11 stycznia 2024 r.³ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Pan Krzysztof Woś, Prezes PGW WP, od dnia 31 sierpnia 2022 r. do dnia 10 stycznia 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania w zakresie finansowania zadań Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły. 2. Prawdliwość wydatkowania środków Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły, weryfikacji dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ujęcia ich w ewidencji księgowej i sprawozdaniach z tego Projektu.
Okres objęty kontrolą	Rok 2024, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały one wpływ na zakres objęty kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	Magdalena Barzęc, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/45/2025 z 11 marca 2025 r. Ryszard Puchała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/46/2025 z 11 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-5, 73-78 plik nr 1, 4)

¹ Dalej także: PGW WP.

² Dalej: RZGW we Wrocławiu.

³ Dyrektorem RZGW we Wrocławiu od dnia 18 stycznia 2024 r. jest Pani Beata Głuchowska. W okresie od dnia 11 marca 2023 r. do dnia 17 stycznia 2024 r. funkcję tę pełnił Pan Dariusz Karkos. Dyrektor RZGW we Wrocławiu nie jest kierownikiem jednostki kontrolowanej w rozumieniu art. 2a pkt 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą powyższej oceny ogólnej były oceny częściowe, dotyczące obu obszarów, które zostały poddane kontroli. W szczególności prawidłowo wydatkowano środki na realizację Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły⁶ Projektu OPDOW, właściwie je rozliczono i ujęto w ewidencji księgowej, jak również w sprawozdaniu finansowym tego Projektu.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że w 2024 r. pomimo podejmowanych przez RZGW we Wrocławiu działań w zakresie zapewnienia terminowego finansowania zadań Projektu OPDOW, nadal występował problem zapłaty zobowiązań po upływie terminu płatności. Nieterminowe regulowanie zobowiązań może w przyszłości generować m.in. roszczenia wykonawców z tego tytułu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania w zakresie finansowania zadań Projektu OPDOW

1.1 Plan wydatków oraz zaawansowanie finansowe zadań Projektu OPDOW

Opis stanu faktycznego

Koszty zadań przypisanych w ramach Projektu OPDOW do realizacji przez RZGW we Wrocławiu, planowane były według planu zamówień⁸ z dnia 28 lutego 2025 r. na kwotę 704 358 012,70 EUR, co stanowiło równowartość 2 930 129 332,83 PLN⁹.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. RZGW we Wrocławiu na realizację zadań Projektu OPDOW wydatkował kwotę 2 619 803 724,48 PLN, tj. 87,09% środków przewidzianych do wykorzystania.

(akta kontroli str. 73-78 plik nr 2, 12, 28-30)

W ramach Projektu OPDOW, RZGW we Wrocławiu odpowiadał za realizację zadań:

- komponentu 1: „Ochrona przed powodzią Odry Dolnej i Środkowej”, tj. zadań inwestycyjnych zaplanowanych w podkomponentach: 1B – „Ochrona środkowej i dolnej Odry”¹⁰ oraz 1C – „Ochrona przed powodzią miasta Słubice”¹¹;
- komponentu 2: „Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej”, tj. zadań inwestycyjnych zaplanowanych w podkomponentach: 2A – „Ochrona czynna Kotliny Kłodzkiej”¹² oraz 2B – „Ochrona bierna Kotliny Kłodzkiej”¹³;

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Projekt OPDOW.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Procurement Plan, dalej: PP.

⁹ Według kursu 1 EUR = 4,16 PLN przyjętego do przeliczeń w Projekcie OPDOW.

¹⁰ Dalej: podkomponent 1B.

¹¹ Dalej: podkomponent 1C.

¹² Dalej: podkomponent 2A.

¹³ Dalej: podkomponent 2B.

- komponentu 4: „Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania”, tj. zadań inwestycyjnych zaplanowanych w podkomponencie 4B – „Budowa centrów operacyjnych w RZGW Wrocław i RZGW Kraków”¹⁴.

W 2024 r. koszty realizacji zadań w ramach Projektu OPDOW zamknęły się kwotą 396 533 117,52 PLN, z czego wydatkowano odpowiednio:

- na podkomponent 1B: 82 840 771,49 PLN;
- na podkomponent 1C: 283 761,85 PLN;
- na podkomponent 2A: 115 180 229,76 PLN;
- na podkomponent 2B: 71 253 821,42 PLN;
- na podkomponent 4B: 94 443 986,65 PLN;
- na komponent 5A: 32 530 546,35 PLN.

Według stanu na dzień 31 marca 2025 r. łączna kwota roszczeń zgłoszonych przez wykonawców wyniosła 15 897 577,23 PLN.

NIK wskazuje na potrzebę dokonania, w miarę możliwości, rozliczenia roszczeń powstałych w wyniku realizacji Projektu OPDOW do końca jego realizacji, tj. do dnia 30 czerwca 2025 r. Po tym terminie ich finansowanie będzie musiało nastąpić wyłącznie ze środków budżetu państwa.

(akta kontroli str. 6-72, str. 73-78 pliki nr 5, 7, 10, 64-68)

Zaawansowanie rzeczowe¹⁵ i finansowe¹⁶ zadań realizowanych w ramach Projektu OPDOW, według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. kształtowało się na następującym poziomie¹⁷:

Podkomponent 1B: Kontrakt 1B.1/1(a) „Odbudowa zabudowy regulacyjnej rzeki Odry – przystosowanie do III klasy drogi wodnej, na odcinku od miejscowości Ścinawa do ujścia Nysy Łużyckiej – Etap II”¹⁸ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 169 411 249,76 PLN, stanowiące 99,89% wartości zawartego w dniu 19 listopada 2019 r. kontraktu na kwotę 169 590 199,60 PLN¹⁹. Kontrakt zakończono w dniu 17 marca 2023 r., a świadectwo wykonania datowane było na dzień 22 kwietnia 2024 r.

Kontrakt 1B.1/1(b) „Przebudowa mostu drogowego w Krośnie Odrzańskim wraz z dojazdami”²⁰ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 82 081 999,96 PLN, stanowiące 70,39% wartości kontraktu, zawartego w dniu 12 stycznia 2021 r. na kwotę 116 618 076,04 PLN²¹. Zaawansowanie rzeczowe na koniec 2024 r. wyniosło 83,00%, a czasowe 92,46%. Według stanu na dzień 28 lutego 2025 r. rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe wyniosło 90,00%, finansowe

¹⁴ Dalej: podkomponent 4B.

¹⁵ Liczone w odniesieniu do harmonogramu robót budowlanych.

¹⁶ Liczone w oparciu o zapłacone faktury całości zadania.

¹⁷ W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, jeżeli nie zaznaczono inaczej: wszystkie wartości kontraktów podano według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. i wszystkie kontrakty podlegają waloryzacji. Kontrakty na realizację Projektu OPDOW są kontraktami obmiarowymi. Wynagrodzenia wykonawców zostały określone na podstawie zestawienia planowanych prac i ich przewidywalnych kosztów (przedmiarów robót). Zapłata wynagrodzenia następuje w wysokości wynikającej z rzeczywiście wykonanych robót. Ponadto w przypadku wystąpienia konieczności wykonania robót dodatkowych lub zamiennych potwierdzonych decyzją Inżyniera kontraktu, ich wartość ustalana jest na zasadach określonych w warunkach kontraktowych i nie stanowi podstawy do zmiany umowy.

¹⁸ Dalej: zadanie 1B.1/1(a) lub kontrakt 1B.1/1(a).

¹⁹ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wynosiła 109 067 377,54 PLN.

²⁰ Dalej: zadanie 1B.1/1(b) lub kontrakt 1B.1/1(b).

²¹ Podpisano Poprawkę nr 3 (wydłużającą czas na ukończenie o 221 dni oraz zwiększającą wartość Kontraktu o 44 100 000,00 PLN. Aneks nr 3 z 12 września 2024 r. (wpływ na czas na ukończenie – do 15 kwietnia 2025 r., wpływ na wzrost wartości – do kwoty 116 618 076,04 PLN).

– 75,63%, a czasowe – 96,70%. Planowane zakończenie robót budowlanych zgodnie z kontraktem ustalono na dzień 15 kwietnia 2025 r. – według wyjaśnień Dyrektora RZGW we Wrocławiu termin nie był zagrożony oraz nie występowało ryzyko braku finansowania dla zadania.

W związku z wrześnieowym przejściem wód powodziowych na Odrze – wykonawca na polecenie Inżyniera wykonał wzmocnienie konstrukcji mostu tymczasowego oraz zabezpieczył front robót przed zalaniem. Długotrwałe przejście fali powodziowej skutkowało czasowym wstrzymaniem robót zarówno w obrębie mostu przebudowywanego, jak i mostu tymczasowego. Z tytułu wykonanych robót dodatkowych i zabezpieczających poniesione zostały koszty w wysokość 700 000,00 PLN i zostaną pokryte z kwot warunkowych w ramach środków zadania²².

Kontrakt 1B.6/1 „Ochrona przeciwpowodziowa miasta Nowa Sól i obszarów poniżej miasta Krosno Odrzańskie – Nowa Sól etap I II”²³ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 164 195 050,49 PLN, stanowiące 90,88% wartości kontraktu, zawartego w dniu 20 września 2019 r. na kwotę 180 658 073,39 PLN²⁴. Kontrakt zakończono w dniu 30 września 2023 r. W dniu 30 października 2023 r. Inżynier wydał Świadcstwo Przejęcia.

Kontrakt 1B.6/2 „Ochrona przeciwpowodziowa miasta Nowa Sól i obszarów poniżej miasta Krosno Odrzańskie - Wężyska Chlebowo”²⁵ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 110 181 220,45 PLN, stanowiące 98,43% wartości kontraktu, zawartego w dniu 20 września 2019 r. na kwotę 111 943 155,52 PLN²⁶. Kontrakt zakończono w dniu 31 maja 2023 r., a świadectwo przejęcia uzyskano w dniu 21 marca 2023 r.

Kontrakt 1B.7 „WWW Widawa – przebudowa systemów zabezpieczenia przed powodzią gm. Czernica, Długołęka, Wisznia Mała i Wrocław”²⁷ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 126 255 416,71 PLN stanowiące 99,85% wartości kontraktu, zawartego w dniu 19 marca 2020 r. na kwotę 126 443 098,90 PLN²⁸. Kontrakt zakończono w dniu 30 czerwca 2023 r., a świadectwo przejęcia uzyskano w dniu 26 lipca 2023 r.

Kontrakt 1B.8 „Zabezpieczenie przed powodzią miasta Krosno Odrzańskie”²⁹ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 155 536 639,35 PLN, stanowiące 96,17% wartości kontraktu, zawartego w dniu 1 grudnia 2020 r. na kwotę 161 736 714,14 PLN³⁰. Kontrakt zakończono w dniu 29 grudnia 2023 r., a świadectwo wykonania datowano na dzień 25 stycznia 2025 r.

²² W tym kontrakcie oznaczają środki finansowe zarezerwowane na pokrycie zdarzeń nieprzewidywalnych lub ryzyk, które mogą, ale nie muszą wystąpić w trakcie realizacji kontraktu. W przypadku kontraktu 1B.1/1(b) limit kwot warunkowych po podpisaniu aneksu nr 3 do kontraktu (w załączeniu- zał. nr 3 do poprawki- bilans), wynosił odpowiednio: [1] „Określonych kwot warunkowych”: 850 000,00 zł; [2] – „Kwoty warunkowa na nieprzewidziane wydatki”: 12 700 347,93 zł.

²³ Dalej: zadanie 1B.6/1 lub kontrakt 1B.6/1.

²⁴ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 144 189 680,20 PLN.

²⁵ Dalej: zadanie 1B.6/2 lub kontrakt 1B.6/2.

²⁶ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 99 599 823,52 PLN.

²⁷ Dalej: zadanie 1B.7 lub kontrakt 1B.7.

²⁸ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 91 962 672,07 PLN.

²⁹ Dalej: zadanie 1B.8 lub kontrakt 1B.8.

³⁰ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 117 007 208,42 PLN.

Kontrakt 1B.9 „Przebudowa wału przeciwpowodziowego w ciągu ul. Ślężoujście wraz z infrastrukturą drogową”³¹ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 3 899 645,17 PLN³², stanowiące 97,85% wartości kontraktu, zawartego dnia 4 lipca 2022 r. na kwotę 3 985 200,37 PLN³³. Kontrakt zakończono w dniu 4 lipca 2023 r. zgodnie z Protokołem odbioru Robót.

Podkomponent 1C:

Kontrakt 1C.2 „Budowa wałów przeciwpowodziowych oraz przebudowa kanału Czarny Kanał i Racza Struga”³⁴ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 146 551 367,82 PLN, stanowiące 99,64% wartości kontraktu, zawartego w dniu 21 lipca 2020 r. na kwotę 147 084 414,32 PLN³⁵. Kontrakt zakończono w dniu 8 grudnia 2022 r., a w dniu 14 czerwca 2024 r. uzyskano świadectwo wykonania.

Podkomponent 2A – Ochrona czynna:

Kontrakt 2A.1/1 „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego rzeka Nysa Kłodzka w miejscowości Boboszków”³⁶ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 229 510 564,64 PLN, co stanowiło 96,50% wartości kontraktu, zawartego w dniu 16 kwietnia 2019 r., tj. 237 829 084,73 PLN³⁷. Kontrakt zakończono w dniu 30 czerwca 2023 r., a świadectwo wykonania datowano na dzień 31 października 2024 r.

Kontrakt 2A.1/2 „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka miejscowość Roztoki Bystrzyckie”³⁸ – do końca 2024 r. poniesiono wydatki w wysokości 234 928 979,25 PLN, co stanowiło 97,90% wartości kontraktu, zawartego w dniu 16 kwietnia 2019 r., tj. 235 437 572,23 PLN. Kontrakt zakończono w dniu 20 września 2021 r., a świadectwo wykonania datowano na dzień 22 września 2022 r.

Kontrakt 2A.2/1 „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego rzeka Bystrzyca Dusznicka w miejscowości Szalejów”³⁹ – do końca 2024 r. wydatkowano kwotę w wysokości 375 227 859,54 PLN, co stanowiło 100,37% wartości kontraktu, zawartego w dniu 16 kwietnia 2018 r. na kwotę 373 849 525,82 PLN⁴⁰. Zaawansowanie rzeczowe kontraktu na koniec 2024 r. osiągnęło poziom 96,82%, przy zaawansowaniu czasowym 100,00%⁴¹. Świadectwo przejęcia wystawiono w dniu 21 grudnia 2023 r. Realizację kontraktu

³¹ Dalej: zadanie 1B.9 lub kontrakt 1B.9.

³² Część wynagrodzenia obmiarowego wykonawcy zapłacona ze środków RZGW we Wrocławiu na mocy porozumienia zawartego z gminą Wrocław na realizację powyższego zadania.

³³ Patrz przypis nr 34.

³⁴ Dalej: zadanie 1C.2 lub kontrakt 1C.2.

³⁵ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wynosiła 125 580 000,00 PLN.

³⁶ Dalej: zadanie 2A.1/1 lub kontrakt 2A.1/1.

³⁷ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wynosiła 121 829 862,90 PLN.

³⁸ Dalej: zadanie 2A.1/1 lub kontrakt 2A.1/1.

³⁹ Dalej: zadanie 2A.2/1 lub kontrakt 2A.2/1.

⁴⁰ Wartość kontraktu po aneksach. Wartość pierwotna kontraktu wyniosła 148 120 087,01 PLN. W dniu 2 października 2024 r. podpisano aneks nr 5 zwiększający kwotę kontraktu 372 849 525,82 oraz wydłużający czas na ukończenie z 1730 do 1883 dni

⁴¹ Zasadnicze roboty zostały zakończone, a w dniu 31 października 2023 r. wykonawca złożył wniosek o wydanie świadectwa przejęcia. Pozwolenie na użytkowanie zostało wystawione z dniem 30 listopada 2023 r. Podpisano porozumienie z wykonawcą (ujmujące m.in. zakres prac zaległych i odpowiedzialność wykonawcy za nadzór nad obiektem), a w dniu 21 grudnia 2023 r. wystawione zostało świadectwo przejęcia.

zakończono w dniu 31 października 2023 r., świadectwo przejęcia było datowane na 21 grudnia 2023 r.

Kontrakt 2A.2/2 „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Duna miejscowość Krosnowice”⁴² – do końca 2024 r. wydatkowano kwotę w wysokości 178 939 870,69 PLN, co stanowiło zaawansowanie finansowe na poziomie 101,60% wartości kontraktu, tj. 176 115 874,49 PLN⁴³, zawartego w dniu 16 kwietnia 2018 r. Kontrakt zakończono w dniu 28 kwietnia 2023 r. Świadectwo przejęcia datowane było na dzień 26 maja 2023 r.

Dyrektor RZGW we Wrocławiu wyjaśniła, że przekroczenia wartości kontraktu 2A.2/1 i 2A.2/2 wynikało z rozliczania tego kontraktu w walucie zagranicznej i różnic kursowych.

Podkomponent 2B – Ochrona bierna:

Kontrakt: 2B.1/1 „Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej: obiekt Kłodzko, Bystrzyca Kłodzka, Długopole-Zdrój, Międzyzlesie”⁴⁴ – do końca 2024 r. wydatkowano kwotę 54 790 456,60 PLN, co stanowiło 34,72% wartości kontraktu, zawartego w dniu 28 lipca 2024 r. na kwotę 157 815 363,05 PLN. Zaangażowanie rzeczowe kontraktu na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosło 29,15% przy wykorzystaniu 72,90% zaangażowania czasowego. Według stanu na dzień 28 lutego 2025 r. zaangażowanie rzeczowe wyniosło 38,23%, natomiast zaangażowanie finansowe kształtowało się na poziomie 31,70%⁴⁵, a czasowe do 81,74%. Planowane zakończenie robót budowlanych określone było na 30 czerwca 2025 r. Termin ten nie zostanie dotrzymany. Podstawowym powodem opóźnienia prac w ramach kontraktu 2B.1/1 była powódź, która miała miejsce we wrześniu 2024 r. Według stanu na dzień 15 kwietnia 2025 r. w trakcie przygotowania był aneks do kontraktu wydłużający czas na ukończenie do dnia 30 września 2025 r. oraz ustalane były ostateczne wartości wzrostu kosztów inwestycji, co szacowano na kwotę 48 675 000,00 PLN.

Kontrakt 2B.2/1 „Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Białej Łądeckiej: Stronie Śląskie, Łądek Zdrój” – do końca 2024 r. wydatkowano kwotę 47 571 790,72 PLN, co stanowiło 45,13% wartości kontraktu, zawartego w dniu 2 sierpnia 2023 r. na kwotę 105 411 000,00 PLN⁴⁶. Rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosło 53,18%, przy zaangażowaniu czasowym na poziomie 72,78%⁴⁷. Według stanu na dzień 28 lutego 2025 r. rzeczywiste zaangażowanie finansowe wyniosło 45,13%, rzeczowe uległo zwiększeniu do 59,10%, a czasowe do 81,65%. Planowane zakończenie robót budowlanych ustalono na dzień 30 czerwca 2025 r. Termin ten nie zostanie dotrzymany. Głównym powodem opóźnienia prac w ramach kontraktu 2B.2/1

⁴² Dalej: zadanie 2A.2/2 lub kontrakt 2A.2/2.

⁴³ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 81 590 555,27 PLN. Dnia 25 września 2024 r. podpisano aneks nr 4 zwiększający cenę kontraktu do kwoty 176 115 874,49 PLN.

⁴⁴ Dalej: zadanie 2B.2/1 lub kontrakt 2B.2/1.

⁴⁵ Aneksem nr 2 z dnia 20 stycznia 2025 r. zwiększono finansowanie do 172 815 363,05 PLN.

⁴⁶ Aneks nr 1 z dnia 5 listopada 2024 r. (bez wpływu na czas na ukończenie oraz kwotę; wpływ na zakres); zmniejszenie wartości robót z podstawowego zakresu kontraktu i zwiększenie kwoty warunkowej z tytułu rezerwy na nieprzewidziane wydatki, w związku z koniecznością zagwarantowania realizacji kontraktu w czasie na ukończenie; dodanie zadania nr 4 do kontraktu, które dotyczy usunięcia szkód/skutków powodziowych w dorzeczu Nysy Kłodzkiej (prace interwencyjne).

⁴⁷ W tym zaliczka dla wykonawcy robót budowlanych.

była powódź, która miała miejsce we wrześniu 2024 r. Według stanu na dzień 15 kwietnia 2025 r. w trakcie przygotowania był aneks do kontraktu, w związku z czym trwało ustalanie ostatecznej wartości wzrostu kosztu inwestycji i czasu jej realizacji. Wzrost kosztów szacowano na kwotę 12 137 633,40 zł oraz wydłużenie realizacji zadania o trzy miesiące, tj. do końca września 2025 r.

W odniesieniu do realizacji zadań 2B.1/1 i 2B.2/1 Dyrektor RZGW we Wrocławiu wyjaśniła, że powódź mająca miejsce we wrześniu 2024 r. poza przerwaniem realizacji robót, doprowadziła do zniszczenia części już zrealizowanych prac, a także rozległych uszkodzeń infrastruktury w obszarze objętym kontraktem lub sąsiadującym. W związku z powyższym wystąpiła konieczność weryfikacji i modyfikacji pierwotnie zaplanowanych prac, ustalając nowe priorytety co do zakresu inwestycji. Zmodyfikowany zakres wymagał stworzenia odpowiednich rozwiązań projektowych, koordynacji działań z gminami (właścicielami przyległych działek) oraz dodatkowej mobilizacji wykonawcy, co ostatecznie wpłynęło na przesunięcie terminów końca robót.

Kontrakt 2B.2/2(a)⁴⁸ „Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Bystrzycy Łużyckiej: Polanica Zdrój, Szczytna, Duszniki Zdrój”⁴⁹ – według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. wydatkowano kwotę 18 776 021,37 PLN, co stanowiło 52,17% wartości kontraktu⁵⁰, zawartego w dniu 14 listopada 2023 r. na kwotę 35 992 520,09 PLN⁵¹. Na koniec 2024 r. zaangażowanie rzeczowe kontraktu wyniosło 72,99%, a zaangażowanie czasowe – 68,79%⁵². Według stanu na dzień 28 lutego 2025 r. zaangażowanie finansowe nie uległo zmianie, natomiast zaangażowanie rzeczowe wzrosło do 80,64%, a czasowe do 78,97%. Planowane zakończenie robót budowlanych datowane było na dzień 30 czerwca 2025 r. Termin ten nie zostanie dotrzymany. Powódź, która miała miejsce we wrześniu 2024 r., nie wpłynęła na czas realizacji podstawowego zakresu zadania, niemniej wydłużenie czasu kontraktu nastąpi w związku z powierzeniem wykonawcy realizacji prac interwencyjnych w zlewni rzeki Nysy Kłodzkiej. Według stanu na dzień 15 kwietnia 2025 r. przygotowany był aneks do kontraktu wydłużający czas na ukończenie do dnia 30 września 2025 r.

Dyrektor RZGW we Wrocławiu wyjaśniła, że powódź z września 2024 r. nie wpłynęła w istotny sposób na proces realizacji zadania. Roboty realizowane przez wykonawcę uległy zniszczeniu w niewielkim stopniu. Powódź doprowadziła do rozległych uszkodzeń infrastruktury przeciwpowodziowej w obszarze sąsiadującym z zadaniem. Według stanu na dzień 31 marca 2025 r. ustalany był wzrost kosztów i czasu realizacji inwestycji, co szacowano na kwotę 28 482 033,75 zł oraz dodatkowe trzy miesiące (tj. do dnia 30 września 2025 r.).

⁴⁸ Zadanie podzielone na 2B.2/2(a) i 2B.2/2(b).

⁴⁹ Dalej: zadanie 2B/2/2(a) lub kontrakt 2B.2/2(a).

⁵⁰ Wykonawcy robót budowlanych wypłacono zaliczkę zgodnie z warunkami kontraktu.

⁵¹ Aneks nr 1 z dnia 29 listopada 2024 r. (bez wpływu na czas na ukończenie oraz kwotę; wpływ na zakres); zmniejszenie wartości robót z podstawowego zakresu kontraktu i zwiększenie kwoty warunkowej z tytułu rezerwy na nieprzewidziane wydatki, w związku z koniecznością zagwarantowania realizacji kontraktu w czasie na ukończenie; dodanie zadania nr 3 do kontraktu, które dotyczy usunięcia szkód/skutków powodziowych w dorzeczu Nysy Kłodzkiej (prace interwencyjne).

⁵² Wykonawcy robót budowlanych wypłacono zaliczkę zgodnie z warunkami kontraktu.

Podkomponent 4B⁵³:

Kontrakt 4B.1/1 „Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania”⁵⁴ – do końca 2024 r. wydatkowano kwotę 68 502 897,41 PLN, co stanowiło zaawansowanie finansowe na poziomie 76,48%⁵⁵ zawartego w dniu 7 października 2021 r. kontraktu na kwotę 89 568 378,65 PLN⁵⁶. Zaawansowanie rzeczowe według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiło 89,50%, przy zaawansowaniu czasowym realizacji kontraktu na poziomie 90,43%. Według stanu na dzień 28 lutego 2025 r. zaangażowanie finansowe i rzeczowe nie uległo zmianie, natomiast zaangażowanie czasowe wynosiło 94,95%.

Dyrektor RZGW we Wrocławiu, wyjaśniła, że powódź z września 2024 r. miała pośredni wpływ na realizację kontraktu 4B.1/1 – w kontraktach 4B.1/2⁵⁷ oraz 4B.1/3⁵⁸. Na skutek powodzi doszło do uszkodzeń obiektów oraz elementów systemu, które generują lub przesyłają dane niezbędne do ich implementacji w podsystemie akwizycji, archiwizacji, udostępniania danych i podsystemie modelowania, które są przedmiotem zamówienia kontraktu 4B.1/1. Do dnia 11 kwietnia 2025 r. wzrost kosztów wynikający z przedłużenia czasu na ukończenie kontraktu 4B.1/1 do dnia 5 maja 2025 r. wynosił 11 395 679,10 PLN, zgodnie z aneksem nr 6 z dnia 29 stycznia 2025 r.

NIK wskazuje na możliwość wzrostu ww. kosztów, ponieważ dostawcy kontraktów 4B.1/2 i 4B.1/3 nie byli w stanie zapewnić udostępniania danych pomiarowych z obiektów hydrotechnicznych PGW WP w założonych przy negocjacjach aneksu nr 6 terminach.

Produkty wynikające z realizacji kontraktu 4B.1/1 były powiązane z realizacją kontraktów 4B.1/2 i 4B.1/3 oraz 4B.1/5⁵⁹. Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. brak było dostępności danych z części obiektów hydrotechnicznych, zapewnianych jako produkt realizacji kontraktów 4B.1/2 i 4B.1/3. Dla operacyjnego funkcjonowania systemu informatycznego realizowanego w ramach 4B.1/1 niezbędne było zasilanie danymi z obiektów hydrotechnicznych. Udostępnienie tych danych zapewnione będzie w ramach realizacji kontraktu 4B.1/2, którego termin realizacji został przesunięty na 30 maja 2025 r. Ze względu na późniejsze zakończenie kontraktu 4B.1/2 oraz długotrwałość pozyskania dostępu do danych i prognoz, nastąpiło przesunięcie

⁵³ Budowa Centrów Operacyjnych RZGW we Wrocławiu i PGW WP Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Krakowie.

⁵⁴ Dalej: zadanie 4B.1/1 lub kontrakt 4B.1/1.

⁵⁵ Wykonawcy wypłacono zaliczkę zgodnie z warunkami kontraktu.

⁵⁶ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 52 796 017,30 PLN. W 2024 r. zawarto następujące aneksy: aneks nr 4 z dnia 15 maja 2024 r. (wpływ na czas na ukończenie – do 15 listopada 2024 r.; wzrost wartości do kwoty 76 766 461,34 PLN); Zmiana terminu uzyskania odbioru eksploatacyjnego i zmiana ceny umownej. Zmiana zakresu kontraktu o dodatkowe prace w Centrach Operacyjnych i Centrach Monitoringu oraz zmiany dostaw sprzętu. Aneks nr 5 z dnia 30 września 2024 r. (wzrost wartości – do kwoty 78 158 554,55 PLN); zmiana ceny umownej i zmiana zakresu kontraktu o dodatkowe prace oraz zmiany dostaw sprzętu. W 2025 r.: aneks nr 6 z dnia 29 stycznia 2025 r. (wpływ na czas na ukończenie – przedłużenie do dnia 5 maja 2025 r.; wzrost wartości zadania do kwoty 89 568 378,65 PLN).

⁵⁷ „Modernizacja i wdrożenie systemów pomiarów hydrologicznych, sterowania i teletechnicznych na obiektach hydrotechnicznych RZGW Kraków i RZGW Wrocław”. Dalej: zadanie 4B.1/2 lub kontrakt 4B.1/2.

⁵⁸ „Centra Operacyjne w Krakowie i we Wrocławiu – łączy telekomunikacyjne do obiektów hydrotechnicznych”. Dalej: zadanie 4B.1/3 lub kontrakt 4B.1/3.

⁵⁹ „Dostawa oprogramowania do modelowania DHI Mike – część 1”. Dalej: zadanie 4B.1/5 lub kontrakt 4B.1/5.

w czasie terminu zakończenia kontraktu 4B.1/1. do dnia 5 maja 2025 r.⁶⁰ Niemniej jednak harmonogram rzeczowy dostawcy kontraktu 4B.1/1 wskazywał na ukończenie kontraktu na dzień 31 lipca 2025 r. Było to związane z podpisaniem aneksu nr 5 do kontraktu 4B.1/2 z dnia 31 marca 2025 r., w której uzgodniono jako kamień milowy nr 3 przypadający na dzień 30 kwietnia 2025 r. – przekazanie ostatnich danych do modelowania dla dorzecza Odry, które były niezbędne do implementacji w kontrakcie 4B.1/1. Od dnia 30 kwietnia 2025 r., w - dostawca kontraktu 4B.1/1 będzie potrzebował trzech miesięcy na testowanie podsystemu akwizycji, archiwizacji i udostępniania danych oraz podsystemu modelowania do terminów gotowości odpowiednich podsystemów realizowanych w zadaniu 4B.1/2 oraz w zadaniu 4B.1/3. Gotowość podsystemów realizowanych w tych zadaniach (4B.1/2 oraz 4B.1/3) wpływała na terminy wejścia w fazę testów i odbioru eksploatacyjnego podsystemów w zadaniu 4B.1/1.

Kontrakt 4B.1/2 „Modernizacja i wdrożenie systemów pomiarów hydrologicznych, sterowania i teletechnicznych na obiektach hydrotechnicznych RZGW Kraków i RZGW Wrocław” – do końca 2024 r. wydatkowano kwotę 149 781 307,00 PLN, co stanowiło zaawansowanie finansowe na poziomie 69,95%, zawartego w dniu 29 kwietnia 2022 r. kontraktu na kwotę 214 133 595,85 PLN⁶¹, przy zaawansowaniu rzeczowym 95,86% i czasowym na poziomie 100,0%. Według stanu na dzień 28 lutego 2025 r. zaangażowanie finansowe wyniosło 70,20%, zaangażowanie rzeczowe pozostało na tym samym poziomie. W dniu 31 marca 2025 r. podpisano aneks nr 5, uwzględniający uszkodzenia podsystemów w wyniku powodzi z września 2024 r. i przedłużenie czasu realizacji do dnia 31 maja 2025 r., w tym udostępnienie danych pomiarowych do dnia 31 marca 2025 r. Termin ten nie zostanie dotrzymany. Według stanu na dzień 15 kwietnia 2025 r. procedowany był kolejny aneks.

Dyrektor RZGW we Wrocławiu wyjaśniła, że powódź miała bezpośredni wpływ na realizację kontraktu 4B.1/2, na skutek powodzi doszło do uszkodzeń lub zniszczeń⁶² obiektów oraz elementów systemu, które generowały dane niezbędne do ich implementacji w podsystemie akwizycji, archiwizacji, udostępniania danych i podsystemie modelowania. Wzrost kosztów wynikający z przedłużenia czasu na ukończenie kontraktu 4B.1/2 wyliczono na kwotę 5 932 373,64 PLN brutto. Kwota ta nie obejmowała kosztów wymiany i naprawy zniszczonych urządzeń, które miały wpływ na wzrost kosztów umowy. Ponadto w wyniku przejścia fali powodziowej we wrześniu 2024 r. na obszarze części województwa opolskiego, śląskiego, dolnośląskiego i lubuskiego wprowadzony został stan klęski żywiołowej, co uniemożliwiło lub w znacznym stopniu utrudniło dostawcy dokończenie realizacji obowiązków kontraktowych w sumie na 39 obiektach. Zgodnie z aneksem nr 5 z dnia 31 marca 2025 r. określono na dzień 30 maja 2025 r. termin przekazania protokołu odbioru eksploatacyjnego

⁶⁰ Zgodnie z aneksem nr 6 do kontraktu z dnia 29 stycznia 2025 r.

⁶¹ Pierwotna wartość kontraktu 193 845 013,34 PLN.

Aneksy zawarte w 2024 r.: aneks nr 1 z dnia 20 lutego 2024r. - (przedłużenie czasu na ukończenie - do 30 września 2024 r., bez wpływu na wzrost wartości); Zmiana terminu Uzyskania Odbioru Eksploatacyjnego; aneks nr 2 z 8 maja 2024 r. (bez wpływu na czas na ukończenie, zakres i kwotę); aneks nr 3 z dnia 6 września 2024 r. (przedłużenie czasu na ukończenie - do dnia 13 grudnia 2024 r., wpływ na wzrost wartości – do kwoty 214 133 595,85 PLN); aneks nr 4 z dnia 18 listopada 2024 r. (bez wpływu na czas i koszt; zmiana harmonogramu wypłaty kwoty waloryzacji, zmiana kierownika projektu).

⁶² Zbiornik Stronie Śląskie, zbiornik Topola.

systemu. Procedowany będzie aneks do umowy dotyczący wykonania robót uzupełniających wynikłych w toku prowadzonych prac. Termin zakończenia prac uzupełniających nie został jeszcze określony.

Kontrakt 4B.1/3 „Centra Operacyjne w Krakowie i we Wrocławiu – łączy telekomunikacyjne do obiektów hydrotechnicznych” – do końca 2024 r. wydatkowano kwotę 20 101 127,81 PLN, co stanowiło zaawansowanie finansowe na poziomie 59,07%, zawartego w dniu 30 marca 2021 r. kontraktu na kwotę 34 031 041,50 PLN⁶³, przy zaawansowaniu rzeczowym 87,74% i czasowym na poziomie 93,84%. Według stanu na dzień 28 lutego 2025 r. rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe i finansowe nie uległo zmianie, zaangażowanie czasowe wzrosło do 97,88%. Ponieważ część prac związana była z ich integracją z dostawami w ramach kontraktu 4B.1/2, zgodnie z zawartym w dniu 1 kwietnia 2025 r. aneksem nr 8 uzgodniono termin zakończenia zadania na dzień 30 maja 2025 r. (to jest taki sam, jak dla kontraktu 4B.1/2). Dyrektor RZGW we Wrocławiu wskazała, że przewiduje się procedowanie następnego aneksu do umowy dotyczącej wykonania robót uzupełniających wynikłych w toku prowadzonych prac. Termin zakończenia prac uzupełniających nie został jeszcze określony. Ponadto wskazała, że sytuacja powodziowa z września 2024 r. wpłynęła na realizację zadania 4B.1/3. Ponieważ część prac związana jest z ich integracją z dostawami w ramach kontraktu 4B.1/2, zgodnie z aneksem nr 8 do kontraktu 4B.1/3 uzgodniono termin zakończenia tego zadania na dzień 30 maja 2025 r. (to jest taki sam, jak dla kontraktu 4B.1/2).

Dyrektora RZGW we Wrocławiu wyjaśniła również, że według stanu na dzień 15 kwietnia 2025 r. nie było ryzyka braku finansowania dla zadań 4B.1/1, 4B.1/2 i 4B.1/3.

Kontrakt 4B.1/4 „Budowa systemu cyfrowej łączności dyspozytorskiej do obiektów hydrotechnicznych w administracji RZGW we Wrocławiu wraz ze świadczeniem usług⁶⁴” – do końca 2024 r. wydatkowano kwotę 4 252 018,24 PLN, co stanowiło zaawansowanie finansowe na poziomie 100,00%, zawartego w dniu 16 grudnia 2020 r. kontraktu na kwotę 4 252 018,24 PLN⁶⁵. Kontrakt zakończono w dniu 24 maja 2022 r. i w tej dacie podpisano także protokół odbioru.

Kontrakt 4B.1/5 „Dostawa oprogramowania do modelowania DHI Mike – część 1” – do końca 2024 r. wydatkowano 1 093 942,60 PLN, co stanowiło 100,00% wartości kontraktu, zawartego w dniu 20 stycznia 2023 r. Zadanie ukończono w dniu 2 lutego 2023 r. i w tej dacie podpisano także protokół odbioru.

⁶³ Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 31 662 224,58 PLN. W 2024 r. zawarto następujące aneksy do kontraktu: aneks nr 3 z dnia 6 marca 2024r. (wpływ na czas na ukończenie – przedłużenie do 1 lipca 2025 r., zmiana zakresu o dodatkowe prace i prace zaniechane, zmiana wartości – zmniejszenie do kwoty 31 659 710,26 PLN); aneks nr 4 z dnia 9 lipca 2024 r. (wpływ na czas na ukończenie – wydłużenie do dnia 1 października 2024 r.); aneks nr 5 z dnia 18 września 2024 r. (wpływ na czas na ukończenie – przedłużenie do 13 grudnia 2024 r., zakres oraz wzrost wartości – do kwoty 34 031 043,50 PLN); aneks nr 6 z dnia 4 grudnia 2024 r. (zmiana harmonogramu dotyczyła kwot waloryzacji);

aneks nr 7 z dnia 19 grudnia 2024 r. (przedłużenie do dnia 31 marca 2025 r.).

⁶⁴ Dalej: zadanie 4B.1/4 lub kontrakt 4B.1/4.

⁶⁵ Pierwotna wartość kontraktu 4 252 048,50 PLN.

Natomiast w ramach **komponentu 5⁶⁶**, zawarto kontrakty na zadania:

Zadanie 5.3 „Nadzór projektowo-konstrukcyjny. Zarządzanie Projektem, Pomoc Techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły⁶⁷ – do końca 2024 r. wydatkowano 29 848 447,31 PLN, tj. 97,22% wartości kontraktu, zawartego w dniu 20 marca 2017 r. na kwotę 30 701 677,57 PLN⁶⁸. Czas na ukończenie kontraktu przedłużono do dnia 20 czerwca 2025 r.

Zadanie 5.3(a) „Nadzór autorski nad realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Budowa wałów przeciwpowodziowych miasta Słubice oraz przebudowa kanału Czarny kanał i Racza Struga”, kontrakt 1C.2⁶⁹ – do końca 2024 r. wydatkowano 458 853,83 PLN, tj. 96,26% wartości kontraktu zawartego w dniu 24 kwietnia 2019 r. na kwotę 476 686,50 PLN⁷⁰. Według stanu na 28 lutego 2024 r. kontrakt zakończono.

Zadanie 5.4 „Nadzór projektowo-konstrukcyjny. Zarządzanie Projektem, Pomoc Techniczna i Szkolenia, działania informacyjno-promocyjne oraz Wsparcie Techniczne dla Projektu i wzmocnienie potencjału instytucjonalnego JRP⁷¹ – do końca 2024 r. wydatkowano 175 799 683,12 PLN, tj. 86,19% wartości kontraktu zawartego w dniu 9 listopada 2016 r. na kwotę na 203 976 455,82 PLN⁷². W dniu 31 października 2024 r. podpisano aneks nr 24 wydłużający czas realizacji do 30 czerwca 2025 r. oraz zwiększający wartość kontraktu. Procedowany był aneks nr 25 zwiększający kwotę kontraktu w związku z wydłużeniem świadczenia usługi Inżyniera z czerwca 2025 r. do grudnia 2025 r. Według stanu na dzień 25 kwietnia 2025 r. aneks nie został zawarty, trwały stosowne negocjacje oraz uzgodnienia.

Zadanie 5.6 „Master Plan dla zlewni rzeki Bóbr – Koncepcja wdrożenia PZRP⁷³ w zlewni rzeki Bóbr pod kątem identyfikacji priorytetów inwestycyjnych w regionie wodnym środkowej Odry⁷⁴ – na realizację, którego wydatkowano 1 991 374,00 PLN, tj. 45,00% wartości kontraktu zawartego w dniu 7 grudnia 2018 r. na kwotę 4 425 275,55 PLN. Ponieważ wystąpiły opóźnienia w realizacji przez Konsultanta Wsparcia Technicznego⁷⁵ zadań, jak również nie dostarczył on produktów zgodnych z warunkami zawartego kontraktu, w dniu 12 kwietnia 2021 r. skierowano do KWT prośbę o zaprzestanie realizacji wszelkich prac i złożenie propozycji rozliczenia. Pomimo podjętego dialogu między stronami nie osiągnięto porozumienia. Do dnia 31 marca 2025 r. nie dokonano rozliczenia kontraktu 5.6. Trwało postępowanie przed Trybunałem Arbitrażowym.

(akta kontroli str. 6-71, 73-78 plik nr 5, 7, 14-27, 31-34, 64-68)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁶⁶ Nadzór projektowo-konstrukcyjny.

⁶⁷ Dalej: zadanie 5.3 lub kontrakt 5.3.

⁶⁸ Wartość kontraktu po zmianach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 15 721 791,74 PLN.

⁶⁹ Dalej: zadanie 5.3(a) lub kontrakt 5.3(a).

⁷⁰ Wartość pierwotna kontraktu 284 314,50 PLN.

⁷¹ Dalej: zadanie 5.4 lub kontrakt 5.4.

⁷² Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 87 529 752,00 PLN.

⁷³ Plan zarządzania ryzykiem powodziowym.

⁷⁴ Dalej: zadanie 5.6 lub kontrakt 5.6.

⁷⁵ Dalej: KWT.

1.2 Finansowanie Projektu OPDOW, zapotrzebowanie na środki i ich uruchamianie

Opis stanu
faktycznego

W 2024 r. na realizację Projektu OPDOW, RZGW we Wrocławiu wydatkował środki w kwocie 396 533 117,52 PLN, z tego:

- 79 389 294,00 PLN – ze środków BŚ,
- 153 203 335,00 PLN – ze środków Banku Rozwoju Rady Europy⁷⁶,
- 149 811 488,52 PLN – ze środków towarzyszących z budżetu państwa,
- 14 129 000,00 PLN – ze środków dotacji celowej Ministerstwa Infrastruktury⁷⁷.

(akta kontroli str. 73-78 plik 7, 10)

W 2024 r. na realizację zadań Projektu OPDOW, RZGW we Wrocławiu zapotrzebował⁷⁸ środki finansowe w wysokości 382 590 180,00 PLN, przyznane na podstawie umowy dotacji zawartej w dniu 15 marca 2024 r. pomiędzy Ministrem Infrastruktury a PGW WP⁷⁹.

Ze środków dotacji nie wykorzystano kwoty 186 062,48 PLN, z powodu nie zakończenia procesu wydawania wszystkich decyzji Wojewody Dolnośląskiego dotyczących odszkodowań za zajęcie nieruchomości.

(akta kontroli str. 73-78 plik nr 9, 40-63)

W 2024 r. czas oczekiwania na wydanie decyzji uruchamiającej środki finansowe wynosił od 82 do 147 dni, licząc od dnia złożenia wniosku do PGW WP Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły⁸⁰ przez RZGW we Wrocławiu do dnia wpływu środków na rachunek tej jednostki.

Natomiast czas oczekiwania na otrzymanie powyższych środków (licząc od dnia wydania decyzji przez Ministra Finansów⁸¹ do dnia wpływu środków na rachunek Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej⁸² wyniósł od 33 do 81 dni. Wskazać przy tym należy, że środki te dostępne były na poziomie PGW WP KZGW, w terminie od 32 do 80 dni od daty wydania decyzji przez MF.

(akta kontroli str. 73-78 plik nr 9)

W 2024 r., podobnie jak w 2023 r. nadal występował problem zapłaty zobowiązań po upływie terminu płatności. W stosunku do wyników ubiegłorocznej kontroli NIK⁸³, wystąpiło 40 przypadków płatności zobowiązań na kwotę 36 054 009,75 PLN po upływie terminu płatność od jednego do 42 dni, o czym

⁷⁶ Dalej: BRRE.

⁷⁷ Zgodnie z aneksem nr 5 z dnia 10 września 2024 r. do umowy dotacji nr MI/DGWiŻŚ/2023/07/01/WF zawartej w dniu 14 lipca 2023 r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 23 października 2023 r., aneksem nr 2 z dnia 24 listopada 2023 r., aneksem nr 3 z dnia 27 grudnia 2023 r. oraz aneksem nr 4 z dnia 30 kwietnia 2024 r. pomiędzy Ministrem Infrastruktury a PGW WP.

⁷⁸ Tj. złożono łącznie 10 wniosków.

⁷⁹ Z działu 900, rozdziału 90078, § 6224, umowa dotacji nr MI/DGWiŻŚ/2024/03/01/WF z dnia 15 marca 2024 r. o udzielenie dotacji celowej na sfinansowanie zadań realizowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły”.

⁸⁰ Dalej: BKP.

⁸¹ Dalej: MF.

⁸² Dalej: KZGW.

⁸³ W ramach kontroli P/24/089 – „Badanie sprawozdania finansowego Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły” – wystąpiły aż 52 przypadki płatności zobowiązań na kwotę 84 244 223,38 PLN po upływie terminu płatność od jednego do 27 dni.

szerzej w obszarze 2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. W większości przypadków przyczyną płatności zobowiązań po terminie był brak uruchomionych środków finansowych Projektu OPDOW.

W 2024 r. RZGW we Wrocławiu nie został obciążony notami odsetkowymi za dokonanie nieterminowych płatności zobowiązań, niemniej NIK wskazuje, że wykonawcy, zgodnie z art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁸⁴, są uprawnieni do wystąpienia z roszczeniem z tego tytułu w okresie trzech lat. Ponadto brak terminowego regulowania zobowiązań może również wpłynąć na płynność finansową wykonawców robót budowlanych.

(akta kontroli str. 44-53, str. 72 plik nr 4, str. 73-78 plik nr 64-68)

W celu zapewnienia finansowania Projektu OPDOW ze środków Unii Europejskiej, zawarto następujące umowy na dofinansowanie z programu Oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu.

Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska:

- umowa POIS.02.01.00-00-0020/17-00 „Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony Miasta Kłodzka”, zawarta w dniu 28 czerwca 2017 r. pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁸⁵ a RZGW we Wrocławiu. Kwota dofinansowania wynosiła 317 037 500,00 PLN, okres kwalifikowania wydatków do 2022 r. (podkomponent 2A). W dniu 18 marca 2022 r. zawarty został aneks do umowy, w którym wskazano, że okres kwalifikowalności wydatków zakończył się z dniem 30 września 2023 r.;
- umowa POIS.02.01.00-00-0016/17-00 „Ochrona przeciwpowodziowa miasta Ślubice”, zawarta w dniu 18 sierpnia 2017 r. pomiędzy NFOŚiGW a RZGW we Wrocławiu⁸⁶, kwota dofinansowania wynosiła 135 657 203,99 PLN, okres kwalifikowalności wydatków zakończył się z dniem 30 czerwca 2023 r. (podkomponent 1C). W dniu 24 sierpnia 2023 r. został podpisany aneks nr 5 do umowy o dofinansowanie dotyczący zmiany całkowitego kosztu realizacji inwestycji Projektu do kwoty 169 423 915,24 PLN.

Ponadto w ramach programu Oś priorytetowa III Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego w ramach działania 3.2 Rozwój transportu morskiego, śródlądowych wód wodnych i połączeń multimodalnych, zawarto umowę POIS.03.02.00-00-0068/18-00 „Odbudowa zabudowy regulacyjnej rzeki Odry – przystosowanie do III klasy drogi wodnej, na odcinku od miejscowości Ścinawa do ujścia Nysy Łużyckiej – ETAP II”, w dniu 20 grudnia 2019 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Centrum Unijnych Projektów Transportowych a RZGW we Wrocławiu. Kwota dofinansowania wynosiła 84 216 759,22 PLN, okres kwalifikowania wydatków upływał z dniem 30 czerwca 2023 r. (zadanie 1B.1/1(a)). W dniu 16 września 2022 r. został zawarty aneks zwiększający wartość dofinansowania środków z FS do kwoty 139 493 450,54 PLN.

⁸⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1061, ze zm.

⁸⁵ Dalej: NFOŚiGW.

⁸⁶ Pierwotnie umowę zawarł Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze.

Środki z ww. umów zostały wydatkowane w terminie kwalifikowalności wydatków.

(akta kontroli str. 73-78 plik nr 5,7 31-34)

1.3 Zamówienia publiczne

Opis stanu
faktycznego

W 2024 r, RZGW we Wrocławiu nie prowadziło postępowań o udzielenie zamówień publicznych dla Projektu OPDOW.

Do Procurement Plan z dnia 28 lutego 2025 r. (w wersji opublikowanej w dniu 27 marca 2025 r.) wprowadzone zostało postępowanie o zamówienie publiczne w komponencie 5 dla zadania 5.10.1 pn. „Przygotowanie dokumentacji projektowej, w tym uzyskanie pozwoleń administracyjnych i zapewnienie nadzoru autorskiego, a także przygotowanie dokumentów przetargowych niezbędnych do wyboru Wykonawcy przyszłych prac na potrzeby inwestycji „Zbiornik Kamieniec Ząbkowicki” w ramach Budowania Odporności na Zmiany Klimatu w Gospodarce Wodnej”. Wartość szacunkowa przedmiotowego zadania ustalona została na kwotę 18 750 000,00 EUR, tj. równowartość 77 625 000,00 PLN.

Dyrektor RZGW we Wrocławiu wyjaśniła, że zadanie 5.10.1 zakwalifikowane zostało do realizacji w trybie Advanced Procurement/Zamówienia Wyprzedzające zgodnie z regulacjami Banku Światowego dotyczącymi Zamówień Publicznych⁸⁷, co zostało ustalone m.in. podczas Misji Banku Światowego, która odbyła się w okresie listopad-grudzień 2024 r. Deklaracja współfinansowania tego zadania w ramach nowego Projektu została potwierdzona pismem Banku Światowego z dnia 17 marca 2025 r. skierowanym do Ministra Infrastruktury. Rozpoczęcie tego zadania przed zawarciem nowej Umowy Pożyczki oraz potencjalne objęcie refinansowaniem tych wydatków w przyszłości (tzw. finansowanie retroaktywne) przez Bank Światowy uwarunkowane jest jego przeprowadzeniem w procedurach Banku Światowego. Postępowanie zostało ogłoszone w dniu 14 kwietnia 2025 r.

Minister Finansów w dniu 14 kwietnia 2025 r. wydał decyzję o zapewnieniu finansowania tego zadania w latach 2025-2026⁸⁸.

(akta kontroli str. 6-9, 34-43, str. 72 plik nr 4, 73-78 plik nr 28-30)

1.4 Kontrola zarządcza w Projekcie OPDOW oraz zagrożenia, ryzyka i problemy związane z jego realizacją

W PGW WP obowiązywał system kontroli zarządczej wprowadzony zarządzeniem nr 38/2019 Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Procedury „System kontroli zarządczej w Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie”, zmienionego zarządzeniem nr 31/2023 Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 3 lipca 2023 r. Podejmowane w RZGW we Wrocławiu działania, zmierzające do prawidłowej realizacji zadań i celów Projektu OPDOW, przeprowadzane były na podstawie ww. procedury i w 2024 r.

⁸⁷ World Bank Procurement Regulations for IPF Borrowers; PROCUREMENT IN INVESTMENT PROJECT FINANCING. Goods, Works, Non-Consulting and Consulting Services; Sixth Edition, February 2025.

⁸⁸ decyzja znak MF/WM4.4143.25.1.2025.ZF.132.

nie uległy zmianie. Ponadto identyfikacja, ocena i monitorowanie ryzyk w ramach Projektu OPDOW odbywały się m.in. poprzez: mapę drogową Projektu OPDOW, system monitoringu kontraktów i tabele ryzyk.

W pozostałym zakresie bieżący monitoring i nadzór nad przebiegiem poszczególnych zadań realizowanych przez RZGW we Wrocławiu w ramach Projektu OPDOW nie uległy zmianie i przebiegały na zasadach obowiązujących, jak w latach wcześniejszych.

(akta kontroli str. 6-33, str. 73-78 plik nr 6, 35-39)

W 2024 r. BKP przeprowadził jeden audyt wybranych wydatków poniesionych w ramach Projektu OPDOW, który nie wykazał nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 73-78 plik nr 8)

Główne problemy oraz zagrożenia identyfikowane przez RZGW we Wrocławiu:

- wszystkie niezakończone kontrakty na roboty budowlane i na dostawę (2B.1/1, 2B.2/1, 2B.2/2(a), 4B.1) - ryzyko znaczącego zwiększenia kosztów inwestycji m. in. poprzez zmiany projektowe, zmianę wskaźnika korekcyjnego (waloryzacja) oraz innych sił wyższych (w tym powódź z września 2024r.);
- potencjalne ryzyko nieterminowej realizacji kontraktów, których zakończenie obecnie przypada na dzień 30 czerwca 2025 r. (zadania 2B realizowane w Kotlinie Kłodzkiej oraz w zadania 4B.1 dla obiektów dotkniętych skutkami powodzi z 2024 r.);
- brak możliwości zrealizowania zakresu podstawowego zadań 2B.1/1 oraz 2B.2/1 z uwagi na zniszczenia powstałe w wyniku katastrofy związanej z rozmyciem zapory zbiornika Stronie Śląskie;
- zniszczenia wyrządzone przez powódź z września 2024 r. mające wpływ na zadania 4B.1/2 głównie: zbiornik Topola (zniszczony przelew boczny oraz zasilanie główne), zbiornik suchy Międzygórze (zerwane zasilanie, zniszczenie koryta), zbiornik suchy Stronie Śląskie (częściowe zniszczenie obiektu) a także urządzenia sterownicze i upustowe zbiorników suchych: Mysłakowice, Cieplice, Sobieszów.

Ponadto w 2024 r. zmaterializowało się ryzyko, wskazywane przez NIK na przestrzeni poprzednich kontroli w zakresie dotyczącym niewystarczającego zabezpieczenia przeciwpowodziowego dla Kotliny Kłodzkiej w związku z ograniczeniem realizacji zadań w ramach podkomponentu 2B, w połączeniu z koniecznością uzyskania dodatkowej retencji dla zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej dla tego regionu⁸⁹. Powódź, która objęła tereny Kotliny Kłodzkiej we wrześniu 2024 r., potwierdziła również, że ryzyko to nadal pozostaje aktualne.

(akta kontroli str. 6-33)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁸⁹ Cztery suche zbiorniki wodne realizowane w ramach podkomponentu 2A.

OCENA CZĄSTKOWA	W badanym okresie RZGW we Wrocławiu właściwie podejmował działania związane z bieżącym zabezpieczeniem finansowania wydatków na realizację Projektu OPDOW.
OBSZAR	2. Prawdliwość wydatkowania środków Projektu OPDOW, weryfikacji dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ujęcia ich w ewidencji księgowej i w sprawozdaniach z tego Projektu
Opis stanu faktycznego	Badaniem objęte zostały wydatki na łączną kwotę 368 680 319,95 PLN, tj. 92,98% wydatków poniesionych w 2024 r. przez RZGW we Wrocławiu na realizację zadań Projektu OPDOW. Badaniem objęto 107 dokumentów, z których: • 21 na kwotę 82 208 103,40 PLN dotyczyło komponentu 1 (98,90% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu); • 44 na kwotę 178 125 715,83 PLN, dotyczyły komponentu 2 (95,5% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu); • 23 na kwotę 83 835 722,58 PLN, dotyczyło komponentu 4 (88,77% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu); • 19 na kwotę 24 510 778,14 PLN, dotyczyło komponentu 5 (45,50% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu). W wyniku analizy dokumentacji związanej z tymi wydatkami stwierdzono, że środki wydatkowano na dobra i usługi zgodne z celami realizacji Projektu OPDOW, zgodnie warunkami umowy zawartej z BŚ oraz stosownych umów o dofinansowanie zadań Projektu OPDOW ze środków Unii Europejskiej, jak również umowy dotacji. Dokumenty księgowe potwierdzające poniesienie kontrolowanych wydatków były kompletne oraz zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez upoważnione osoby i zatwierdzone do wypłaty przez Dyrektora RZGW we Wrocławiu. Wykazane w dokumentach źródłowych wielkości zostały prawidłowo i rzetelnie ujęte w księgach rachunkowych RZGW we Wrocławiu. W 11 spośród 107 badanych przypadków, płatności dokonano po terminie wskazanym na fakturach. Ogółem z opóźnieniem sięgającym średnio 23 dni, od jednego do 42 dni, uregulowano należności w kwocie 43 029 283,77 PLN co stanowiło 11,6% ogólnej kwoty wydatków w obrębie próby. W wyniku opóźnień w regulowaniu zobowiązań RZGW we Wrocławiu nie został obciążony notami odsetkowymi z tytułu nieterminowego uregulowania płatności. Jak wyjaśniła Dyrektor RZGW we Wrocławiu, do kontrahentów kierowano wystąpienia z prośbą o prolongatę terminów płatności oraz nienaliczanie odsetek. Przyczyną dokonania płatności z opóźnieniem był: brak środków z umowy dotacji, a także brak środków własnych, jak również czas oczekiwania na zgodę KZGW na dokonanie płatności ze środków własnych. Poddane badaniom wydatki zostały ujęte w udostępnionym przez BKP programie ewidencji danych Projektu OPDOW, a także w zestawieniu tabelarycznym wydatków oraz w miesięcznych i kwartalnych sprawozdaniach finansowych. Dane ujęte w tych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej przez RZGW we Wrocławiu.

W badanym okresie RZGW przekazywał sprawozdania finansowe do BKP w terminach i formie określonej w rozdziale 8.4 i 9.2.2 Podręcznika Operacyjnego Projektu OPDOW.

(akta kontroli str. 72 plik nr 1-3, str. 73-78 plik nr 11-12, 65)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym przez NIK okresie, RZGW we Wrocławiu zgodnie z celami Projektu OPDOW wydatkował środki na jego realizację. Poddane kontroli wydatki zostały prawidłowo rozliczone oraz właściwie ujęte w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki, jak również w sprawozdaniach przekazywanych do BKP.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wrocław, 19 maja 2025 r.

Kontroler

Magdalena Barzęc

Główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Ryszard Puchała

Główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura we Wrocławiu

p.o. Dyrektor

Radosław Kujawiński

/podpisano elektronicznie/